

Naš glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK VI.

IZOLA, 2. NOVEMBRA 1964

11434

Štev. 2

S sej delavskega sveta

Odkar je umolknil »Naš glas«, smo imeli na delavskem svetu vrsto važnih in zanimivih razprav. V tem času je bil sprejet statut podjetja, pravilnik o izobraževanju, volili smo novi delavski svet in upravni odbor ter komisije, vseskozi pa smo interzivno obdelovali naš sistem nagrajevanja.

Poglejmo samo nekatere važnejše sklepe sedanjega delavskega sveta. Na prvi seji je bilo konstituiranje delavskega sveta, izvolitev upravnega odbora in enajst komisij.

Na drugi seji smo obravnavali samo osnutek pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in določili osnove, na katerih temelji sistem nagrajevanja.

Na tretji seji je bil obravnavan in sprejet pravilnik o uporabi osebnih avtomobilov za službene vožnje, o čemer govori poseben članek v tej številki. Obravnavano je bilo poročilo o poslovnem uspehu v letošnjem I. pol-

letju, odobritev nabav nekaterih osnovnih sredstev, odobrena je bila tudi dotacija za finansiranje društev in klubov v Izoli.

Predsednik komisije za investicije tov. Janez Molk je tolmačil predlog komisije in povedal, da je bilo za osnovna sredstva predvidenih 20 milijonov in da smo doslej porabili že nad 16 milijonov, tako da ostane na razpolago še 3 milijone din. Sklenjeno je blo, da bomo za potrebe antipaste, predelave rib in skladišča materiala usposobili 8 ročnih vozičkov, kar bo stalo 640 tisoč din.

Za oddelek sveže ribe v obratu Iris bomo doma izdelali odplakovalno korito, ki bo stalo pol milijona.

Za črpanje slаницe v obratu Iris bomo nabavili črpalko iz plastične mase, ki bo stala 240 tisoč din.

Za pet garderobnih omaric, ki jih bo dobila hladilnica v ribolovnem obratu, bomo dali 150 tisoč din.

Strojni oddelek bo dobil 25 gajb za manipulacijo; veljale bodo 60 tisoč din.

Za nov inventar v radiotehnični delavnici v ribolovnem obratu bomo dali 720 tisoč dinarjev.

Na tej seji so bili odobreni tudi računi za nabavo opreme v komercialnem sektorju, za nabavo kopirne mize, račun podjetja »Kontal« za usluge pri nabavi pakovalnega stroja Strojne tovarne Maribor za dobavo motornih gonil ter več internih računov.

Na tej seji je bilo odobreno tudi 2 milijona dotacije občinskemu odboru SZDL, kot naš prispevek v sklad za financiranje kulturno-prosvetne, telesno-vzgojne dejavnosti ter ljudske tehnike v Izoli.

Na podlagi sporazuma o likvidaciji medsebojnih obveznosti z občo poljoprivredno zadrugo Pag smo dobili vrnjeni ribiški ladji »Obotnica« in »Pajk«. Ladji sta bili zaradi starosti in slabega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delavski svet kombinata Delamaris ob svoji prvi seji

S sej delavskega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

vzdrževanja tako uničeni, da se jih ni splačalo popravljati, zato smo jih prodali. Na javni dražbi je te ladje kupila kmetijska zadruga iz Makarske, ki je dala za »Pajka« 1.900.000, za »Obotnico« pa 1.090.000 dinarjev.

Razprava je bila zopet o počitniškem domu v Lepeni in o prodaji tega doma. Ugotovljeno je bilo, da kljub prizadevanju vseh, ki imajo s tem domom opravka, dom le ne more ustrezati našim potrebam, ker je sezona v Lepeni prekratka, da bi se zvrstilo več članov kolektiva. Tukaj so imeli nekateri pomisleke zaradi tega, ker bo z gradnjo hidrocentrale Trnovo to področje veliko pridobilo v turističnem pogledu. Govori se celo o žičnici na Kanin itd. S temi pridobitvami bi lahko le narasla prodajna cena domu, kar pa ne more zadržati prodaje. Zato je bil ponovljen sklep, da se dom proda.

Tudi na tej seji je bilo govora o pravilniku za nagrajevanje, narkar so bili tovariši Ivan Remšak, Avgust Brezavšček in Marjan Mlekuž zadolženi, da v desetih dneh pripravijo osnutek pravnega dela za ta pravilnik. Kot vemo, je bila ta naloga v roku opravljena in je bil pravilnik dan v razpravo že 15. septembra.

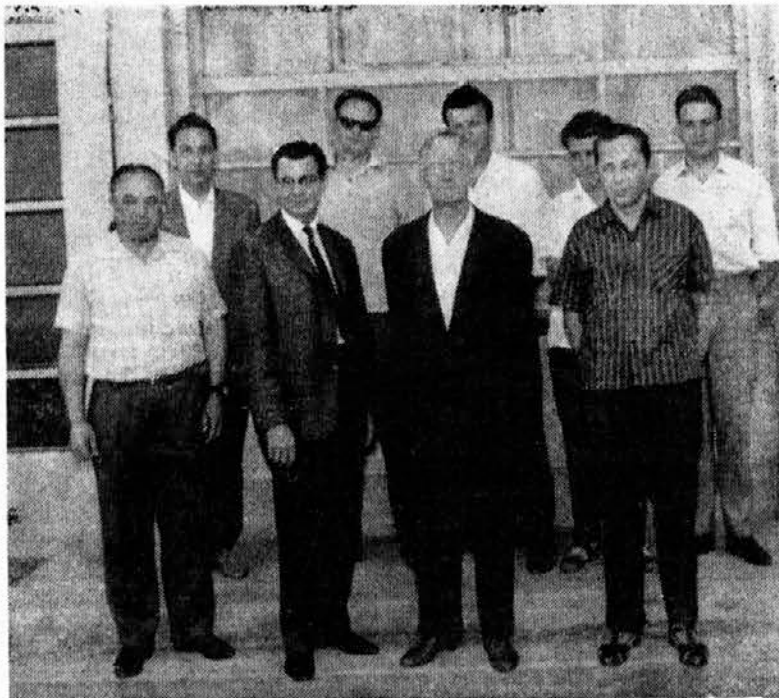
Tudi četrta seja je bila posvečena delitvi osebnih dohodkov in je delavski svet na njej obravnaval pritožbe, ki so jih posamezniki vložili proti odmeri višine njihovih osebnih dohodkov. V nadaljevanju te seje je delavski svet imenoval dva člana našega kolektiva v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Tem organu bosta zastopala naš kombinat tov. Ivan Remškar in Milan Nardin. V pionirski starešinski svet je bil imenovan Andrej Stres.

Na peti seji je bil zopet obravnavan in dokončno sprejet pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. S tem je bila zaključena dolga pot od spočetja do rojstva tega pravilnika. Bilo je veliko razprav, ki so se odvijale na najvišjem pa tudi na najnižjem nivoju.

Sprejet je bil tudi nov pravilnik o delitvi čistega dohodka, v katerem so izvršene spremembe glede delitve sredstev na osebne dohodke in na sklade.

Ker je dosedanjemu ambulantomu svetu pri naši obratni ambulanti potekla mandatna doba, je izvoljen nov svet. V njem je pet članov našega kolektiva in delavski svet je izbral naslednje: Tihomila Javorška, Marjana Mlekuža, Drago Božič, Milana Nardina in Marijo Dovč.

Novemu ambulantomu svetu želimo mnogo uspehov pri delu.

Upravni odbor pred svojo prvo sejo

Naši samoupravni organi

Našega delavskega sveta še nismo predstavili bralcem »Našega glasa«, zato opravljamo to z nekaj zamude in prosimo, da nam oprostite. Na letošnjih volitvah smo volili polovico članov delavskega sveta za dobo enega leta, polovico pa za dve leti. Ker pa je mandatna doba delavskega sveta dve leti, bomo prihodnje leto volili na novo tisto polovico, kateri bo potekla mandatna doba.

Za dobo dveh let smo izvolili 26, za eno leto pa 25 članov delavskega sveta.

Za dve leti:

1. Ivo HAJŠEK
2. Teodor ČOK
3. Avrelija BLAŽEVIĆ
4. Bernard BLAŽEVIĆ
5. Jelka BOŽIĆ
6. Nino CHICCO
7. Milan DUJMOVIC
8. Ludvik FERK
9. Ana GREGOR
10. Jože GOMBAČ
11. Aldo GRUDEN
12. Bruno GIACHIN
13. Jože JAMŠEK
14. Aleksander KLEVA
15. Alma KOZLOVIĆ
16. Anton KRIVEC
17. Dragica LEKSIĆ
18. Josip MARKEŽIĆ
19. Zmago MARGON
20. Sonja MIHALIĆ
21. Darjo OBLAK
22. Jožica HVALIĆ
23. Slavica PAVLETIĆ
24. Miroslav PETELIN

25. Anka SUBAŠIĆ
26. Klavdijo VATOVEC

Za eno leto:

1. Fabjo BABIĆ
2. Amalija BENIGAR
3. Vinko BUONASSISI
4. Slava BREKALO
5. Ester BUČINEL
6. Dragica ČAH
7. Stanko GRBEC
8. Silvo GRGETA
9. Dušan inž. FERLUGA
10. Milan KRANČAN
11. Marjan LAŠČAK
12. Angela LAZAR
13. Gildo LABINJAN
14. Hilda LOVRIC
15. Marica LEBAN
16. Janez MOLK
17. Stanko NEMEC
18. Marjan PRELAZ
19. Anton PRELEC
20. Štefanija PUČER
21. Cirila GOLOB
22. Nada RAZEN
23. Marko RUDMAN
24. Franc SEGULIN
25. Milan ZIHERL

Na prvi seji, ki je bila 30. junija, je bil za predsednika delavskega sveta izvoljen tov. Ivo HAJŠEK, za njegovega namestnika pa tov. Teodor ČOK. Ker sta oba izvoljena že stara člana našega kolektiva in naših samoupravnih organov ter drugih organizacij, predstavljane ni potrebno.

Novi delavski svet je takoj krepko prijel za delo in imel do danes že pet zelo plodnih sej.

(Nadaljevanje na 3. strani)

O UPORABI OSEBNIH AVTOMOBILOV

Delavski svet našega kombinata je pred nedavnim sprejel nov pravilnik o uporabi osebnih avtomobilov za službene vožnje. Ker pa se ta pravilnik v marsičem razlikuje od prejšnjega, je prav, da ga spoznajo tudi tisti, ki niso sodelovali pri sprejemanju.

Po tem pravilniku se osebni avtomobili, last kombinata, lahko uporabljajo predvsem za opravljanje komercialnih poslov, za prevoze delavcev na poslovne sestanke in konference, za dviganje denarnih sredstev v banki, prevoze poslovnih partnerjev in drugih oseb, ki obiščejo naše podjetje.

Za lokalne vožnje, to je za vožnje na območju občin Izola, Koper, Piran, se osebni avtomobili lahko uporabljajo samo v primeru, če je tako potovanje nujno, ali če se s tem prihrani čas. Sicer se pa na teh relacijah uporablja javno prometno sredstvo — avtobus.

Osebni avtomobili se lahko uporabljajo tudi v primeru nesreče, za prevoz ponesrečenca ali zdravnika, ob rojstvu otroka člana kolektiva, vendar samo na relaciji porodnišnica Koper — stanovanje porodnice, če je to na območju občin Izola, Koper in Piran.

Naši samoupravni organi

(Nadaljevanje z 2. strani)

UPRAVNI ODBOR

Pri upravnem odboru je letos neka sprememba. Namestniki ne nastopijo samo kadar odpade iz upravnega odbora kak član za daljšo dobo ali za vedno, ampak vselej, kadar je kdo od članov odsoten. Tako prihajajo na sejo po vrstnem redu, kot so bili izvoljeni, ne glede na to, koga zamenjujejo.

Člani upravnega odbora:

1. Viljem MOŽE
2. Franc PANGERSIČ
3. Tomaž PAVLETIČ
4. Rajko MAKOVEC
5. Pavla ŠIK
6. Jože JAMSEK
7. Fabjo BABIČ
8. Ljuba PODBERŠČAK
9. Gabrijel inž. COTIČ
10. Tihomil JAVORSEK
11. Franc KARO

Namestniki:

1. Marjan MLEKUŽ
2. Milan HOJNIK
3. Štefan KOCJANČIČ
4. Anton STANIČ
5. Slava BERTONCELJ
6. Marija KALIGARIČ
7. Italo DELLORE
8. Venčeslav LOVRENCIČ
9. Ivan PALČIČ
10. Lucjan LEBAN

Za predsednika je upravni odbor izvolil Viljema MOŽETA, za njegovega namestnika pa Franca PANGERSIČA.

Osebni avtomobil se lahko uporabi tudi za prevoz na pogreb ožjega sorodnika, vendar sme biti ta prevoz najdaljši 250 km v eno smer. Za ožje sorodnike veljajo starši in otroci. Osebni avtomobili kombinata se smejo uporabljati tudi za obisk člana kolektiva, če je ta dalj časa na zdravljenju v zdravstvenih zavodih izven Izole.

Uporabo avtomobila v službene namene odobri vodja sektorja ali samostojne službe svojim delavcem. Vodjem sektorjev in samostojnih služb pa take vožnje odobrava glavni direktor.

Lokalne vožnje odobrava, naroča in zanje potrjuje potne naloge vodja splošnega sektorja na predlog vodij sektorjev ali samostojnih služb.

O teh vožnjah vodi delovna enota avtotransport posebno evidenco. Za potovanje v inozemstvo odobrava uporabo osebnega avtomobila upravni odbor, le za potovanje v Trst in druge kraje obmejnega področja, ki mejijo na Jugoslavijo, vodje sektorjev in glavni direktor.

Službeni avtomobil naroči pri vodji transportne službe tisti, ki je pristojen, da tako službeno vožnjo odobri. Že na podlagi telefonskega naročila izdaja transportna služba potne naloge za vsak sektor posebej. Vodja sektorja pa potrjuje te potne naloge vsak ponedeljek za opravljene vožnje v minulem tednu. Tako potrjene potne naloge izroča transportna služba v obračun gospodarsko računskemu sektorju.

Kadar se predvideva daljše potovanje, mora uporabnik avtomobila naročiti vozilo najmanj dva dni pred potovanjem, sicer ne more uveljavljati svoje zahteve. Le v nujnih primerih in če ni ovire, je ta rok lahko krajši.

Stroški za potovanje gredo vselej v breme enote, ki je vozilo uporabljala, če pa so bili uporabniki iz več enot, se ti stroški delijo na vse prizadete enote.

Kadar ni na razpolago osebnih avtomobilov, ki so last kombinata, potovanje je pa nujno, smejo delavci uporabljati tudi svoje vozilo. Za take vožnje izdaja odobrenje vodja sektorja svojim ljudem, glavni direktor pa vodjem sektorjev ali samostojnih služb.

Glavni direktor, komercialni direktor, tehnični direktor, vodja splošnega sektorja, vodja gospodarsko računskega sektorja, vodja ribolovnega obrata, vodja izvoza, vodja prodaje in nabave svežih rib, vodja nabave in vodja prodaje na domačem trgu imajo pravico, da v okviru lokalnih voženj na področju občin Izola, Koper in Piran brez predhodnega potnega naloga uporabljajo svoje osebne avtomobile, morajo pa za vsak mesec predložiti obračun

opravljenih voženj. Na tak način smejo opraviti največ 400 km, obračun pa jim potrdi glavni direktor, ki lahko nepotrebne vožnje tudi črta. V lokalnih vožnjah lahko uporabljajo svoje avtomobile tudi drugi delavci, če jim je izdal potni nalog vodja splošnega sektorja, ki tudi potrjuje obračun take vožnje.

Svoje avtomobile uporabljajo tudi naši trgovski potniki s tem, da poročajo o svojih potovanjih za vsak dan posebej in poročilo dostavijo do 5. v mesecu.

Povračilo za uporabo lastnega avtomobila se priznava za avtomobile do vključno 1000 ccm 30 din, za avtomobile nad 1000 ccm pa 40 din za prevoženi kilometer. Trgovski potniki obračunavajo za prevoženi km 30 din ne glede na jakost motorja.

Vsakdo, ki potuje z lastnim avtomobilom, mora sprejeti tudi druge sodelavce, če imajo opravke na isti poti. Za takega sopotnika, ki je vpisan tudi v potni nalog, prejme lastnik avtomobila 5 din pri prevoženem km, če pelje dva, dobi 6 din za oba, kadar pa pelje tri sopotnike, prejme za vse tri 8 din za prevoženi kilometer. Razumljivo, da ti sopotniki nimajo pravice obračunati vozne karte javnega prometnega sredstva.

Kadar sodelavec uporabi svoj avtomobil v službene namene, tega pa nima odobrenega v potnem nalogu, lahko obračuna samo vozno karto javnega prometnega sredstva.

Samo vozno karto javnega prometnega sredstva sme delavec računati tudi takrat, če ni v 8 dneh po opravljenem potovanju predložil obračuna za potovanje, ki mu je bilo odobreno.

Pri obračunavanju kilometrine se upoštevajo le najkrajše razdalje med posameznimi kraji.

Osebni avtomobili, last delavcev, pa se smejo uporabljati vedno le takrat, kadar ni na razpolago osebnih avtomobilov, ki so last kombinata.

OBVESTILO

Z željo, da se občanom in drugim pravnim osebam na območju občine Izola nudi pravna pomoč pri uveljavljanju in zaščiti njihovih pravic in pravnih koristi, je pri skupščini občine Izola pričela delovati služba za pravno pomoč. Ta služba posluje od 15. julija t. j. vsako sredo od 15.30 do 18.30 na sedežu krajevne skupnosti v Izoli.

Navedena služba bo nudila naslednje usluge:

1. pravni nasveti in informacije iz vseh področij;
 2. sestavljanje pritožb in tožb.
- Usluge pod točko 2. so po odvetniški tarifi.

Uveljavljanje delovne dobe

Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve pri skupščini občine Izola je ugotovil na podlagi vlaganja zahtevkov za priznanje delovne dobe in posebne dobe, da je na območju naše občine še vedno mnogo ljudi, ki si tega vprašanja do danes niso uredili. Ta ugotovitev velja seveda tudi za zaposlene v kombinatu. Ugotovljeno je tudi, da delavci niso seznanjeni s postopkom, ki je predpisan za ugotavljanje delovne dobe in posebne dobe. Posledice so naslednje:

Trošijo denarna sredstva za potovanje v kraje, kjer so sodelovali v NOB, iščejo izjave prič, ki so največkrat brez pravne vrednosti, koristijo redni in izredni dopust v te namene itd.

Ker bo čas za uveljavitev delovne dobe in posebne dobe z novim zakonom o pokojninskem zavarovanju omejen in da bi olajšali delo tistim, ki si tega še niso uredili, dajemo naslednja navodila:

1. Zahtevek (prošnja) za priznanje delovne dobe in posebne dobe vložijo osebe, ki so ZAPOSLENE na območju občine (pri tem

ni pomembno, v kateri občini stanuje) pri skupščini občine Izola.

Prošnjo (obrazec) za priznanje delovne dobe in posebne dobe dobe interesi vsak dan v sprejemni pisarni skupščine občine Izola.

2. K zahtevku za priznanje delovne dobe (razne zaposlitve pri podjetjih, zasebnikih itd.) mora oseba priložiti naslednje:

a) stare delovne knjižice, odločbe o nastavitvi in razrešitvi itd.;

b) potrdilo podjetja, pri katerem je bil zaposlen (kolikor podjetje še obstaja), iz potrdila mora biti razvidno, na podlagi kakšne evidence je izdano (matične knjige, prijav in odjav v socialnem zavarovanju itd.);

c) potrdilo pristojnih zavodov za socialno zavarovanje (za osebe, ki so bile socialno zavarovane na območju Istre od 1. 3. 1926 do 1. 3. 1945, izstavlja potrdila Republiški zavod za socialno zavarovanje Zagreb — Mihanovičeva ul. 3);

d) če si oseba ne more priskrbeti nobenih uradnih dokumentov o zaposlitvi (n. pr. zaposlitve pri zasebnikih), potem v zahtevku na-

vede točen naslov dveh prič (ime in priimek, kraj, kjer živi, ter pristojno občino), ki sta z njim delali ali vsaj v neposredni bližini;

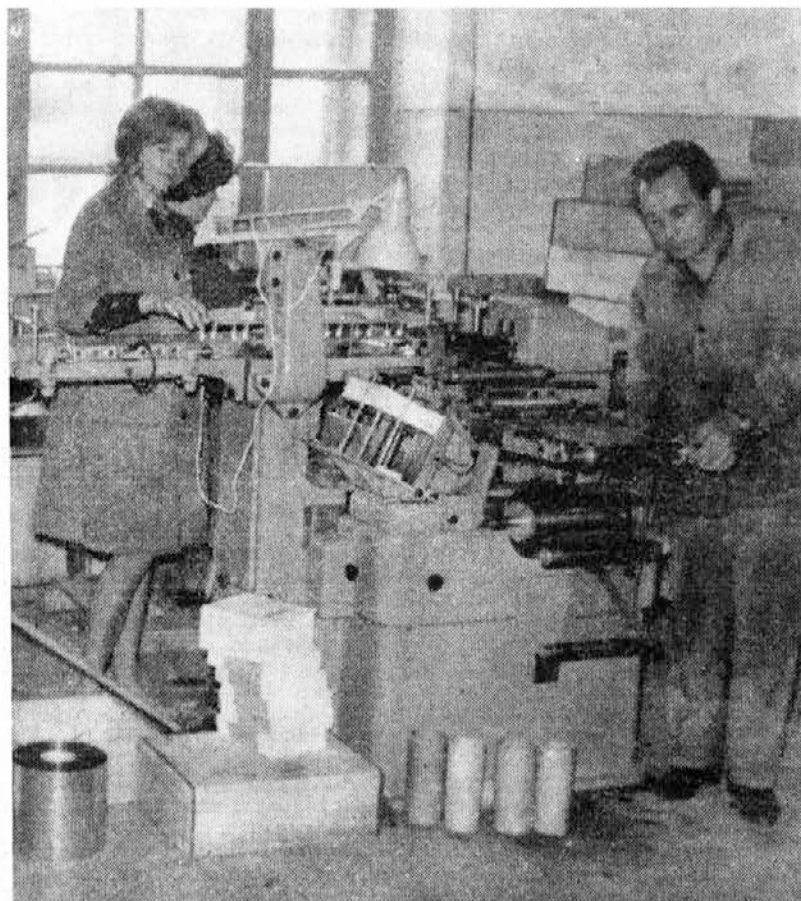
e) delovno knjižico, ki jo hrani podjetje.

V delovno dobo se priznavajo pod določenimi pogoji tudi zaposlitve, kakor n. pr. delo s skrajšanim delovnim časom, zaposlitve v inozemstvu, zaposlitve mornarjev na tujih ladjah, voljene osebe na delu v organih oblasti, družbeno političnih organizacijah itd., delo članov obrtne, ribiške itd. zadruga, prostovoljna praksa, udeležba na mladinskih delovnih akcijah, delo doma na komad, zasebno obrtništvo itd.

Za priznanje navedenih in podobnih zaposlitev naj zainteresirane osebe iščejo informacije na oddelku za gospodarstvo in komunalne zadeve pri skupščini občine Izola, soba št. 19/II, ker se lahko priznajo samo pod določenimi pogoji.

3. K zahtevku za priznanje posebne dobe (udeležba v NOB, aktivno in organizirano sodelovanje

(Nadaljevanje na 5. strani)

Tov. Ernest Ipavec pri izpopolnjenem stroju

Tovariš Ernest Ipavec prihranil osem milijonov

Ze od avgusta letos obratuje v skladišču gotovih izdelkov v obratu Iris izpopolnjen stroj za zavijanje doz.

Ta stroj smo kupili pri firmi »ACMA« v Bologni in je zvil 300 zabojev po 100 doz v 24 urah. Ker pa mora biti doza zavita zunaj še v celofan, so to opravljale ženske ročno in za to delo porabile pol ure za vsak zaboj.

Zavijanje doz je pri nas ozko grlo in večkrat povzroči težave pri odpremljanju pošiljk, tov. Ernest pa je ta problem odlično rešil. Izdelal je napravo, ki kot sestavni del tega stroja dodaja celofan, tako da stroj zavije dozo v omočnico in celofan obenem. Ta tehnična izboljšava je za nas toliko večje vrednosti, ker je nastala prav tam, v tisti fazi proizvodnje, kjer je takoj prišla do polne veljave in takoj prinesla koristi in finančni efekt. Razumljivo, da tehnična izboljšava tov. Ipavca ni ostala neopažena in kolektiv mu bo priznal zasluženo nagrado.

Uveljavljanje delovne dobe

(Nadaljevanje s 4. strani)

z NOB, zapor, internacija, izseljeništvu, prisilno delo, ujetaštvo, udeležba v vojskah: italijanska, zavezniška, španska, republikanska vojska itd., balkanska vojska, ilegalno revolucionarno delo in podobno) je treba predložiti naslednje:

a) vsa razpoložljiva uradna dokazila k posameznemu zahtevku: iz taborišča, izseljeništvu, iz NOV, za udeležbo v italijanski vojski je treba dobiti potrdilo («Foglio matricolare e caratteristica») itd.;

b) izčrpno napisati življenjepis za obdobje, ki ga uveljavlja in iz katerega mora biti razvidno n. pr.: kdaj, kako in kdo ga je vključil v NOB, kaj je konkretno delal, od kod oz. od koga je prejel, kdaj in koga je sprejel v razne organizacije (KPS, OF, SKOJ, LMS, AFZ, NOO itd.), kakšne funkcije je opravljal v organizacijah in koliko časa, kaj je bil v ilegali in od kdaj do kdaj; ako je bil aretiran, je treba navesti vzroke za aretacijo, kje je bil v zaporih, internacijah, na prisilnem delu, v izseljeništvu itd., kako dolgo in kdo je bil z njim, ki lahko potrdi, da so njegove navedbe resnične itd.;

c) če oseba nima drugih dokazil, lahko uveljavlja posebno dobo po verodostojnih pričah, to je po osebah, ki so s predlagateljem sodelovale v NOV, bile z njim v zaporu, internaciji itd., in imajo čas tega sodelovanja že priznan v posebno delo.

V zahtevku (prošnji) je treba navesti točne naslove prič: ime in priimek, ulico in kraj bivanja ter pristojno občino; potem so priče na podlagi zaprosila oddelka za gospodarstvo in komunalne zadeve za pravno pomoč na pristojni občini tudi zaslišane. Priče so veljavne, kolikor živijo na ozemlju SFRJ.

d) veljavno delovno knjižico, ki jo hrani podjetje. Delovna doba in posebna doba (aktivno in organizirano sodelovanje v NOB) se priznava od 15. leta starosti, medtem ko se aktivna udeležba v formacijah NOV (oboroženim pripadnikom NOV) prizna tudi pred 15. leti starosti, kolikor to pripadnost oziroma udeležbo dokažejo.

Večkrat ugotavljamo, da so stranke v težkem položaju glede vlaganja zahtevkov, ker ne znajo ali znajo le slabo pisati, ker ne poznajo postopka itd. Zaradi tega naj se vsi, ki imajo s tem težave, zglasijo v kadrovsko-socialnem sektorju, kjer jim bo nudena pomoč pri uveljavljanju delovne dobe in posebne dobe.

M. M.

Težave s kurjavo

Zasnova gradnje novega šolskega poslopja je taka, da je poslopje možno graditi po posameznih fazah. Ta način gradnje ima veliko pozitivnih lastnosti. Ena izmed teh je tudi ta, da ni potrebno imeti zbranih vseh finančnih sredstev ob pričetku celotnega centra, pač pa samo za posamezno fazo. Tako je bila v lanskem letu končana prva faza, ki je obsegala trakt dvanajstih učilnic. Gradnja trakta 12 učilnic je bila določena za leto 1962.

V naslednjem letu naj bi se nabralo toliko sredstev, da bi začeli gradnjo trakta predavalnic za biokemijsko, fizikalno - tehnično vzgojo, likovno vzgojo, glasbeni pouk in gospodinjstvo ter istočasno tudi kotlarno. Glede kotlarne je bilo veliko mnenj. Vse se je vrtelo okrog sredstev zanjo. Posamezniki so bili mnenja, naj se uporabi kotel, ki ga ima »Delamaris« na dvorišču in ga prodaja. Delamaris sam je že tudi pristal, da odda kotel šoli, pa se je pojavilo nekaj drugega. Delamarisov kotel zahteva trdo gorivo. Za tako gorivo pa je potrebna tudi shramba in organizacija odvoza pepela, razen tega še izvežban kurjač. Vzeli smo svinčnik v roke in začeli računati. Pokazalo se je, da bi se stroški s tako izvedbo precej povečali, samo vzdrževanje bi močnejše bremenilo šolski proračun. Odločeno je bilo, da se lotimo izdelave načrta za kotlarno na težko olje (mazut). Taka izved-

ba pa ne potrebuje posebnega kurjača, delo lahko opravlja tudi hišnik. V lanskem letu je bila stvar pred pričetkom šolskega leta 1963/64 že tako daleč, da so bili v glavnem izdelani že vsi načrti, ki so potrebni za začetek gradbenih del. Dela izvaja Obrtno gradbeno podjetje »OBNOVA« v Izoli. Po posameznih obvezah izvajalca in investitorja je bilo sklenjeno, da bo delo do konca oktobra 1963 že v taki fazi, da bi lahko pričeli montažo kotlov itd. Vendar vse skupaj ni rodilo zaželenih sadov. Investitor ni mogel zbrati potrebnih sredstev, izvajalcu pa je nagajalo vreme. Zadeva se je zavlekla v leto 1964. Zbirala so se sredstva in zdaj smo tik pred dograditvijo, tako da lahko trdimo, da naših otrok in učiteljev ne bo več zeblo.

S tem bo poskrbljeno samo za ogrevanje. Šola ima še vedno raztresene prostore, tako v italijanski osnovni šoli kakor tudi v italijanski vaješki šoli. Sama pa ima samo učilnice. Za sodobni pouk, h kateremu bi morali pristeti še varstvo, pa je to veliko premalo.

Povsod se gospodarske organizacije razburjajo, češ da šole ne daje dovolj usposobljenih kadrov. To je tudi razumljivo, saj šole ne morejo dati učencem tistega praktičnega znanja, ki bi jim ga lahko dale, če bi bile funkcionalno urejene. O tem pa še kdaj drugič.

J. H.

Zanimivosti iz ljudske knjižnice

... Čim več sem braj, tem bolj so me knjige zblíževale s svetom, tem jasneje sem spoznaval življenje... Maksim Gorki

Ljudska knjižnica je osrednji kulturno-prosvetni zavod, kjer se zbirajo učenci, dijaki, fizični in umski delavci, gospodinjice in upokojenci.

Izolska knjižnica je mlada, saj deluje kot samostojni zavod šele od 1958. leta, vendar je v tem kratkem času dosegla svoje poslanstvo: postala je prebivalstvu nujna, postala mu je prijateljica, ki je četrtini občanov ogrela in osvojila srca, da se radi in z zadovoljstvom zatekajo k njej. S svojimi knjigami jih uči, vzgaja, strokovno izpopoljuje in razveseljuje, širi njihovo obzorje in sprošča njihovega duha. In vse to je danes potrebno!

Letos je obiskalo knjižnico nad 9.000 bralcev, ki so si izposodili skoraj 25.000 knjig, kar je za 77 odstotkov več kot jani v enakem razdobju. K temu uspehu je poleg dobro organiziranega dela in prizadevnosti uslužbencev v knjižnici mnogo pripomogla občinska skupščina, ki je tudi materialno

priznala pomembnost in važno vlogo knjižnice v komuni. Prav gotovo pa je na večji obisk vplival propagandni način vključevanja in plačevanja izposojevalnic. Saj znaša celotna članarina je 300 din, za šolsko mladino pa celo 200 din (člani si potem brezplačno izposojajo knjige).

Zelo razveseljivo je, da v knjižnico rada zahaja šolska mladina. Pošolske mladine in odraslih pa je le 30% vseh članov. Pri razmišljanju, zakaj je odraslim bralcev manj kljub temu, da jih je številčno več, smo prišli do zaključka, da so nekateri preveč obremenjeni z drugimi stvarmi. Televizija, motorizacija, lov za denarjem in komodnost tudi terjajo svoj čas. Nekateri zaradi duhovne ohromelosti ne morejo čutiti potrebe po našem plemenitejšem — po dobri knjigi — in iščejo razvedrilo v gostilni. Zato bodo morale sindikalne organizacije posvetiti mnogo več pozornosti temu vprašanju in te paralizirane člane spodbujati k zavesti, da sleherni človek potrebuje poleg materialnih tudi duhovne dobrine.

S. P.

Kaj nam pripravlja »Svoboda« za letošnje sezono

Amaterski gledališki oder »Franjo Sornik« se nam je že predstavil z Molièrovo komedijo »Tartuffe«, pripravljajo pa premiero Seliškarjeve »Bratovščine sinjega galeba«, ki jo bomo gledali 15. novembra. Za dan republike pripravljajo krajši igrokaz in recitacijo. Za otroški praznik »dedka Mrza« bodo razveselili malčke z dvema pravljicnima igricama »Zlata gos« in »Nana pri vodnjaku želja«. Tu bodo sodelovali samo pionirji in mladinci pod vodstvom domačega režiserja. Z vsemi tremi mladinskimi igrami bodo gostovali tudi v sosednjih občinah, če bo le mogoče. Godba na pihala bo do konca leta 1964 izvedli dva koncerta v sodelovanju z moškim pevskim zborom, in sicer v Smarjah pri Kopru ter v Dvorih nad Izolo. Za dan republike pa nam bodo pripravili v Izoli promenadni koncert.

Moški pevski zbor pripravlja samostojni celovečerni koncert v kulturnem domu v Izoli.

Zenski pevski zbor preživlja trenutno krizo zaradi premajhnega obiska na vajah. Res škoda, da spri-

čo toliko žena in deklet, kolikor jih je v Izoli, zbor ne more uspešno nadaljevati dela.

Sekcija plesne šole bo pričela začetniški tečaj, ko se bo lekarna izselila iz prostorov kulturnega doma. Priredila pa bo tudi nekaj javnih popoldanskih plesov za mladino. Interesenti za plesno šolo se lahko še prijavijo.

Lutkovno gledališče že pripravlja glave za lutke, oblekice, živali in kulise, da bodo lahko uprizorili prvo premiero v okviru praznovanj dne-

va republike. Do konca leta bo dvoje lutkovnih igric z večkratno ponovitvijo. S temi igricama bodo gostovali v Dvorih in v Strunjanu.

Po novem letu bo začela delovati tudi filmska sekcija, če bodo na voljo sredstva. Potrebovali bi snemalno kamero 16 mm, sinhronizatorje in razvijalne priprave. Potrebovali bi tudi kinoprojektor, ki ga hrani delavska univerza v Izoli; tam ni izkoriščen in bi ga bilo najbolje odstopiti Svobodi.

O vsem tem pa drugič kaj več.

Delegacija tržaške sekcije CGIL je obiskala naš kombinat

Dne 20. oktobra je obiskala naš kombinat štiričlanska delegacija tržaške CGIL. Delegacija je bila pravzaprav gost občinskega sindikalnega sveta Izola in je v svojem dvodnevem bivanju v Izoli obiskala tudi kombinat Delamaris. Goste smo po sprejemu najprej povabili na ogled tovarne in jih peljali v obrat Argo, kjer so si ogledali posamezne oddelke. Razen predmeta in načina proizvodnje so jih predvsem zanimali pogoji dela z varnostnega stališča, zasluzki delavcev, zdravstvena zaščita (pokazali smo jim tudi našo zobno ambulanto) in še druge stvari, ki vplivajo na boljši standard delovnega človeka.

Glavni namen njihovega obiska je bil spoznati naše delavsko samoupravljanje, kajti tega si želijo tudi delavci pri njih. Naše izkušnje pri tem pa jim pomenijo veliko pomoč v borbi za doseg tega cilja.

Ko so na steni kotlarne v Argu prebrali napis na plošči, da so delavci prevzeli tovarno v svoje roke, so izjavili, da jim je ta napis prihranil marsikatero vprašanje. Kljub temu je ostalo še mnogo drugih vprašanj, glede upravljanja podjetja, n. pr. delitve dohodka, statut podjetja s pravicami in dolžnostmi delavcev in drugo.

Med obiskom smo jim skušali pojasniti kar največ, vendar je bilo premalo časa za vse to. Saj je nam samim včasih potrebno več časa, da spoznamo vse probleme in vso težo odgovornosti, ki jo imamo kot upravljalci.

Kljub tako kratkemu času pa smo dobili vtis, ki so ga potrdile tudi njihove izjave, da so z obiskom zelo zadovoljni in da bodo o svojih ugotovitvah skušali seznaniti vse člane sindikatov pri njih. Ob slovesu smo jim zaželeli mnogo uspehov pri delu in borbi za uveljavljanje delavskih pravic, da bi to srečanje ne ostalo zad-

nje in da bi nadaljnji obiski ne ostali samo na ravni delegacije, ampak da bi srečanja postala globalna ter tudi v obliki raznih športnih in kulturnih prireditev. Pridružili so se tem željam. Še krepak stisk rok in poslovili smo se.

Cepljenje proti gripi

Ponovno se pripravljamo na cepljenje proti gripi, ki ga bomo opravili, brž ko dobi Serološki inštitut v Ljubljani polivalentno cepivo.

Letošnje manjše število gripoznih obolenj pokaže uspeh lanskega letnega cepljenja proti gripi. Poglejmo gibanje gripoznih obolenj v preteklih treh letih:

V letu 1962 je bilo 484 gripoznih obolenj, v letu 1963 samo 352, letos v 8 mesecih pa 141 gripoznih obolenj.

Gripa poteka pod različnimi znaki obolenja. Pokaže se v obliki glavobola, z bolečinami v kosteh in križu, včasih tudi v obliki trebušnega obolenja, kot — siljenje na bruhanje in krči v trebuhu.

S cepljenjem se ta obolenja preprečijo. Pogoja pa je, da so ljudje pravilno cepljeni, da se po cepljenju vsaj pol ure ne vsekujajo, da cepljenje lahko vpliva na sluznice, ki postanejo odporne proti klicam gripe.

Popolnoma uspešno je šele trikratno cepljenje v treh zaporednih letih. Glede na to pričakujemo tudi letos dober odziv vseh članov kolektiva.

Cepljenje bo potekalo kakor lansko leto. Dnevi cepljenja bodo pravočasno objavljeni.

dr. Roman Vidmar

Ozirnice za člane kolektiva

Kakor vsako leto, smo tudi letos skušali pravočasno nabaviti ozirnice za člane kolektiva. Podatki o potrebnih količinah so že zbrani. Letos bomo potrebovali 770 prm. drv, 375 ton premoga, 60.000 kilogramov krompirja in 17.000 kilogramov jabolk.

Naši komercialisti so se zavzeli za čimprejšnjo nabavo. Drva postopoma že dovažajo, cena pa je 5.500 din za prm. Po zagotovitvi našega nabavnega referenta bo zagotovljena celotna količina. Krompir je tudi zagotovljen in ga bodo naročniki dobili v najkrajšem času; cena bo 35 do 45 din za kilogram.

Večja kriza je z nabavo premoaga, ki ga primanjkuje. Po obljubi in zagotovitvi podjetja »Kurivo« Ljubljana, kjer ga vsako leto nabavljamo, nam bodo do konca leta dobavili potrebne količine. Te obljube pa ne kaže jemati preveč resno.

Prav tako je z jabolki, ki jih je letos zelo malo. Zato je tudi cena zelo visoka. Kilogram dobrih zimskih jabolk velja okrog 150 in tudi več din.

Naši komercialisti se sicer trudijo, da bi nabavili potrebne količine ozirnice za člane kolektiva in upajmo, da jim bo to tudi kmalu uspelo. Pričakujemo, da bodo vsi, ki so prijavili svoje potrebe, pravočasno dobili naročeno blago.

Blagajna vzajemne pomoči

Dobri dve leti je minilo, odkar posluje naša blagajna vzajemne pomoči in vendar je bilo v tem času vpisanih 253 članov. Res je, da niso bili vsi člani enako vestni in aktivni, zato je bilo tudi 66 članov izključenih. Nekateri od teh so bili izbrisani, ker so odšli iz podjetja, nekateri pa, ker niso redno plačevali svojega deleža. Tudi sedaj imamo še opravka s takimi, ki se izmikajo svoji obveznosti, medtem ko je 150 članov zelo rednih in so lahko za zgled ostalim. Tem gre tudi zahvala, da danes blagajna razpolaga z okrog 1 milijon gotovine. Večji zneski so tudi kot posojilo pri članih te blagajne. Dosljej še nismo imeli primera, da bi bil prosilec zavržen, če je iskal posojilo. Če je le izpolnjeval pogoje, je dobil pomoč.

Od januarja do oktobra letos je bilo 131 članom izplačanih 3.421 tisoč din posojila. Poleg tega je bilo izplačanih 397.500 din vlag in 127.500 din vlog članom, katerim je prenehalo članstvo pri blagajni vzajemne pomoči. Tako je bil skupni denarni promet od januarja do oktobra 3.946.000 din.

K temu je treba pripomniti, da imajo nekateri posamezniki v blagajni do 50.000 din in celo 100.000 din. Četudi je minimalna obvezna vloga 200 dinarjev mesečno, ni rečeno, da se ne more več vložiti. Član lahko vloga po svoji finančni možnosti, kar je zlasti prav takrat, kadar član pričakuje, da bo imel v prihodnje večje izdatke.

Preko blagajne vzajemne pomoči se lahko rešimo vseh težav, ki nastopajo ob nabavi ozimnice,

večjih nabavah za dom, družinskih praznikov in podobno.

Obenem opozarjamo člane, ki nameravajo dvigniti posojilo, naj vložijo prošnje pred desetim in pred petindvajsetim v mesecu, ker se posojila izplačujejo ob teh datumih. Le v izjemnem primeru, kjer je izjema upravičena, se posojilo izplača tudi izven omenjenega termina. O dvigu vlog naj člani obvestijo nekaj dni prej, da se lahko zagotovi denar, ki je deponiran pri komunalni banki.

Dogaja se tudi, da nekateri člani, ki sicer neredno plačujejo svojo obvezno vlogo, začutijo potrebo po posojilu, poravnajo zaostanek in s tem ustvarijo pogoje za dvig posojila. Takšen način pa ni priporočljiv, ker vnaša težave v poslovanje. Zato prosimo vsakogar, da svojo obveznost do samopomoči opravlja redno in se disciplinirano drži tudi svojega proračuna. Res je včasih težko, gledati je treba na vsak dinar, vendar so te vloge tako minimalne, da pri današnjem prometu denarja predstavljajo zelo malo. Vedeti je treba, da s svojim vplačevanjem ne ustvarjamo samo svojega sklada, do katerega imamo pravico, ampak omogočamo tudi izplačevanje posojil tistim, ki so v trenutni potrebi.

Blagajna vzajemne pomoči v kolektivu ne predstavlja samo organiziranega varčevanja, ampak tudi človekoljubno ustanovo, ki rešuje finančne težave svojih članov, kadar so potrebni pomoči.

F. L.

Skrbimo za zdrave zobe

Na zadnji seji sveta obratne ambulante »Delamaris« je bil sprejet sklep o sistematičnem pregledu zob.

Tov. Stare bo v oktobru in novembru začel sistematično pregledovati zobe pri vseh zaposlenih v kombinatu. Pri dosedanjem delu opaža, da je pri mnogih nujno odstraniti slabo zobovje. Takih zobje pozneje povzročajo razne otekljene in gnojenje ter zaradi tega večkrat daljšo odsotnost od dela.

Pri teh pregledih bo napisal naročilni listek za izdiranje ali pa vsaj opozorilo, da je odstranitev slabih zob nujna. Pacientu, ki ne bo upošteval določenega naročila in termina, se ne bo priznala delanezmožnost v primeru posledic, ki bi zaradi tega nastale.

Prav je, da ta sklep obrazložimo.

V našem kombinatu je mnogo ljudi, ki se ne javijo v zobni ambulanti zaradi nepotrebne strahu pred bolečinami. V ustih pa imajo škrbine in zobe z granulom, ki bi jih bilo treba pravčasno zdraviti ali take zobe izdreti. Prav malo je takih, ki redno obiskujejo zobno ambulanto, da jim lahko še v začetku odpravimo vsako zobno gnilobo.

Na kratko pogledimo, kako nastane granulom. Pri napredujoči zobni gnilobi se vname organska sredina zoba, ki jo imenujemo živec. To vnetje občutimo kot hude bolečine v zobu, ki je posebno občutljiv na tople in mrzle dražljaje.

Če tako vnetega živca ne zdravimo, bolečine sčasoma prenehajo,

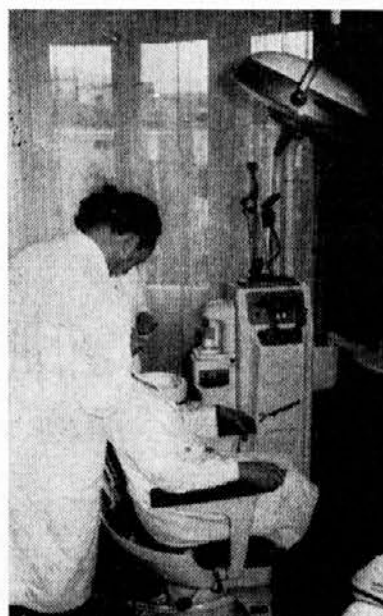
ker živec odmre. Organska vsebina zobnega kanala pa začne razpadati pod vplivom bakterij, ki so že v zobu in ki stalno prihajajo iz ustne votline. Tu nastajajo razni plini in razkrojni produkti, nekatere bakterije pa še same proizvajajo toksine. Dokler je zob odprt proti ustni votlini, navadno ne povzroča težav. Lahko pa se zveza z ustno votlino zaradi razpadajočih mas ali zaradi ostankov hrane, ki zaidejo v zobno odprtino, včasih zoži in delno ovira izhod plinom in razkrojnimi produktom.

Ti si v tem primeru poiščejo pot skozi odprtino na koreninski konici in odhajajo od tod v tkivo čeljustne kosti. Sledi kronično vnetje okolišča koreninske konice in kosti. Nastane tako imenovani granulom — cista (šola). Vse to se razvija počasi in ne povzroča bolniku nobenih težav. Bakterije in njihovi toksini pa lahko sedaj prodrejo po krvnem in mozgovnem obtoku v celoten organizem.

Izvor žariščne infekcije je lahko vsak zob z odmrlim ali odstranjenim živcem, katerega kanali so bakterierno inficirani. Največja nevarnost pa so razpadle korenine, ki jih je treba čimprej odstraniti.

Mislimo, da bi prav s takimi pregledi dobili jasno sliko o stanju zobovja pri zaposlenih v našem kombinatu, ob tej priložnosti bi pa tudi vplivali na vse tiste, ki so potrebni zobne nege, pa se zaradi nepotrebne bojazni ne javijo v ambulanti.

B. S.

Še malo potrpite in zob bo ozdravljen

Počitniški dom »LEPENNA« v letu 1964

V NAŠI LEPENI

*Na ražnju jagnje smo vrteli
vsi razigrani in veseli,
v naravi prelepi, zeleni,
ob reki v naši Lepeni.*

*Ko za mizo smo se usedli,
in še toplega pojedli,
smo še z vinom ga zalili,
da b' se bolje počutili.*

*K počitku v pozni noči
legli srečni smo in vroči
in na tihem si želeli
še kdaj svidenja v Lepeni.*

Jožko Gombač
4. razred osemletke

Počitniški dom v Lepeni je sprejel svoje prve goste na oddih 1. julija 1964 ter je bil odprt do septembra 1964, dokler je bilo kaj interesentov, članov kolektiva. Tako je bil dom odprt skupno 65 dni. V tem času je v domu preživelo svoj letni oddih 66 članov kolektiva, 35 odraslih svojcev in 65 otrok. V sezoni je bilo v domu torej 166 gostov.

V 65 dneh, ko je bil dom odprt, je imel 1418 nočnin, tako da so bile sobe, v katerih je nameščenih 18 postelj, skozi celotno sezono zasedene 100%. Poleg tega je bilo še 434 nočnin v podstrešnih sobicah, ki imajo 9 skupnih ležišč, katerih se v preteklih letih gostje niso radi posluževali, letos pa so bila vso sezono zasedena s 74,18%. Vidimo, da je iz leta v leto med člani kolektiva vse večje zanimanje za počitnice v Lepeni. Letos je bilo med člani kolektiva še veliko interesentov, ki bi radi preživeli nekaj dni svojega dopusta v tem domu, vendar zaradi majhne kapacitete doma niso mogli priti na vrsto.

Po nepopolnih finančnih podatkih je dom v letošnji sezoni zaključil poslovanje z ugodnejšim rezultatom kakor prejšnja leta. Materialni stroški in plače osebja so znašali 2.211.147 din, stroški uporabe avtomobila 154.210 din, torej celotni stroški za vso sezono skupno 2.365.357 din. Celotni dohodek doma je bil 1.701.852 din, tako je razlika 663.505 din, ki jo krije podjetje kot dotacijo počitniškemu domu. K dnevnemu penziju je znašal prispevek kombinata 468 din. Oskrbni dan v domu je letos znašal 1.018 din in je posameznik plačal 550 dinarjev, podjetje pa 468 din dotacije.

Ugotavljamo, da je dom zelo dobro gospodaril, kar je predvsem zasluga upravnika doma tov. Rupnika, kakor tudi ostalega osebja, saj so bili gostje zelo zadovoljni s hrano in s postrežbo. Delavski svet podjetja je na eni svojih sej sprejel sklep, da se počitniški dom v Lepeni proda, in sicer iz dveh razlogov: prvič zaradi pre-

Pečenje janjčka je v Lepeni že kar obred

majhne kapacitete doma glede na številčnost kolektiva, drugič pa zaradi visokih stroškov vzdrževanja ter režijskih stroškov v sezoni.

Če upoštevamo prvo trditev, je vsekakor res, da je dom s sedanjim kolektivom premajhen, da bi se mogli zvrstiti vsi interesenti. Res je tudi, da je vzdrževanje doma precej drago. V sezoni posluje dom celo zelo rentabilno, kakor na primer letos, ko je prišel na ekonomsko ceno dnevnega penziona 1.018 din. Tu so upoštevani vsi materialni in režijski stroški kakor tudi uporaba avtomobila, ki ga mora dom imeti v času sezone, ker je oddaljen od prometnih zvez.

Vse navedeno je sindikalni odbor že večkrat obravnaval ter prišel do zaključka, da bi bilo pravilno, da se dom proda. V tem primeru moramo najti drugo obliko, in sicer regresiranje dopustov, kar je uvedlo že več delovnih organizacij v Sloveniji. Sindikalni odbor je to zadevo obravnaval ter predlagal, da bi dopust regresirali za 10 dni po 500 ali 600 din dnevno. Za vsoto bi se odločili po zmogljivosti podjetja za vsako leto posebej. Ta prispevek bi dajali le tistim članom, ki bi preživeli letni oddih v drugih počitniških domovih ali kje drugje. S tem bi omogočili večjemu številu članov kolektiva, da bi preživeli letni dopust izven kraja bivanja. V primeru pa, če doma v Lepeni ne bi prodali, bi ta posloval na podlagi ekonomske cene. S tem bi odpadla kritika na račun družinskih članov oziroma članov, ki so zaposleni v drugih podjetjih.

Sindikat in samoupravni organi bi morali zadevo dobro proučiti in sprejeti take zaključke, ki bodo v korist celotnemu kolektivu.

(Stres)

Na naslov referenta za izobraževanje tov. Vere Poropatove smo prejeli tale dopis:

Spoštovana tovarišica Poropatova!

Prosim Vas, spoštovana tovarišica, da posredujete organom upravljanja mojo pristrčno zahvalo za prejeto nagrado in zvišano štipendijo.

Prizadevala si bom, da se bom tudi v bodoče z vestnim študijem izkazala vredna vašega zaupanja.

Jerica Križman
študentka 3. semestra
živil.-teh.-bioteh. fakultete
Ljubljana

Tovarišica Jerica je naš štipendist in prejema vse samo po pravilniku, ker pa je edina, ki se je zahvalila, njene vrstice objavljamo.

»NAS GLAS« izdaja kolektiv
konzervne industrije »DELA-
MARIS« Izola — List urejuje
uredniški odbor. — Odgovorni
urednik AVUGUST BREZAV-
ŠČEK — Tiska tiskarna ČZP
Primorski tisk v Kopru.